

Toto rozhodnutí nabylo právní moci:

výrok dne **24. 07. 2019.**

výrok dne

a je vykonatelné dnem **24. 07. 2019**

V Pardubicích

dne **31. 07. 2019**

Česká republika

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Vrchní soud v Praze projednal ve veřejném zasedání konaném dne 24. července 2019 v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Lněničky a soudců JUDr. Petra Smrže a Mgr. Mileny Vránkové odvolání obžalovaného [REDACTED] nar. [REDACTED] proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích ze dne 28. května 2019, č.j. 63T 3/2019-357 a rozhodl t a k t o :

Podle § 258 odst. 1 písm. d) trestního řádu se napadený rozsudek z r u š u j e .

Podle § 259 odst. 3 trestního řádu se znovu rozhoduje tak, že podle § 226 písm. b) trestního řádu se obžalovaný [REDACTED] zprošťuje obžaloby pro skutek spočívající v tom, že dne [REDACTED] 2019 v době od 20,00 hod. do 21,18 hod. v [REDACTED] v bytě ve [REDACTED] nadzemním podlaží domu č.p. [REDACTED] v [REDACTED] ulici, po požití alkoholických nápojů, po vzájemné rozepři a poté, co jím byl fyzicky napaden, opakovaně zaútočil nožem s čepelí dlouhou 14 cm na svého otce [REDACTED] nar. [REDACTED] přičemž věděl a byl srozuměn s tím, že otci může způsobit smrtelné zranění a způsobil mu tak dvě řezné rány v pravé lícně-tvářové krajině, zasahující pokožku a měkce podkoží, dvě povrchové řezné ranky na pravém nosním chřípí, povrchovou řeznou ranku na horním rtu vpravo, dvojnásobnou řeznou ránu na horním rtu vlevo, pronikající do předsíně dutiny ústní, bodnou až bodnořeznou ránu v horní části hrudníku mírně napravo od střední čáry a pod hrdelní jamkou, pronikající do podkoží k povrchu I. žebra, bodnou až bodnořeznou ránu v levé dolní části hrudníku, hlubokou nejméně 13 cm, pronikající hrudní stěnou, dolním okrajem osrdečnickového vaku, pravou srdeční komorou a přední plochou brániční klenby při střední čáře až k povrchu levého jaterního laloku, hlubokou řeznou ránu ve střední části pravého předloktí, zasahující okostici pravé loketní kosti a dvě povrchní řezné rány na malíkové ploše pravého předloktí a poškozený [REDACTED] nar. [REDACTED] na následky těchto zranění na místě zemřel, když příčinou jeho smrti bylo zakrvácení osrdečnickového vaku a masívní zevní a vnitřní krvácení po bodnořezném poranění srdce a řezném poranění pravého předloktí,

Shodu s prvopisem potvrzuje [REDACTED]

čímž měl spáchat zločin vraždy podle § 140 odst. 1 trestního zákoníku.

Podle § 229 odst. 3 trestního řádu se Všeobecná zdravotní pojišťovna ČR, regionální pobočka [REDAKCE] odkazuje s nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

Odůvodnění

Shora uvedeným rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích byl obžalovaný [REDAKCE] uznán vinným zločinem těžkého ublížení na zdraví podle § 145 odst. 1, 4 tr. zákoníku a odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání osmi let. Pro výkon trestu byl zařazen do věznice s ostrahou. Dále mu byla uložena povinnost nahradit Všeobecné zdravotní pojišťovně ČR škodu ve výši 3.993,- Kč.

Podle **skutkových zjištění** soudu prvního stupně se trestné činnosti dopustil tím, že dne [REDAKCE] 2019 v době od 20,00 do 21,18 hodin v [REDAKCE] v bytě ve [REDAKCE] nadzemním podlaží domu č.p. [REDAKCE] v [REDAKCE] ulici, po požití alkoholických nápojů (v době skutku obžalovaný 2,05-2,24 g/kg alkoholu v krvi, poškozený 2,46-2,49 g/kg alkoholu v krvi), po vzájemné rozepří a poté, co byl poškozeným fyzicky napaden pěstmi do oblasti hlavy a žeber, opakovaně zaútočil nožem s čepelí dlouhou 14 cm na svého otce [REDAKCE] nar. [REDAKCE] a způsobil mu tak dvě řezné rány v pravé lícetvářové krajině zasahující pokožkou a mělce podkoží, dvě povrchové řezné ranky na pravém nosním chrtpí, povrchovou řeznou ranku na horním rtu upravo, dvojnásobnou řeznou ránu na horním rtu vlevo, pronikající do předsině dutiny ústní, bodnou až bodnořeznou ránu v bodní části hrudníku mírně upravo od střední čáry a pod brdelní jamkou, pronikající do podkoží k povrchu I. žebra, bodnou až bodnořeznou ránu v levé dolní části hrudníku, hlubokou nejméně 13 cm, pronikající hrudní stěnou, dolním okrajem osrdečnickového vaku, pravou srdeční komorou a přední plochou brániční klenby při střední čáře až k povrchu levého jaterního laloku, hlubokou řeznou ránu ve střední části pravého předloktí, zasahující okostici pravé loketní kosti a dvě povrchní řezné rány na malíkové ploše pravého předloktí a poškozený [REDAKCE] nar. [REDAKCE] na následky těchto zranění na místě zemřel a příčinou jeho smrti bylo zakrvácení osrdečnickového vaku a masivní zevní a vnitřní krvácení po bodnořezném poranění srdce a řezném poranění pravého předloktí, když byl srozuměn s tím, že svým jednáním může způsobit vážnou poruchu zdraví.

Proti tomuto rozsudku podal obžalovaný včas **odvolání**, které směřuje proti výroku o vině i trestu. Odvolání odůvodnil jeho obhájce JUDr. Radek Bechyně. Podle něho soud nesprávně vyřešil otázku toho, kdo je útočníkem a kdo je obráncem. Byť ze skutkové věty i z části odůvodnění vyplývá, že útočníkem byl v daném případě poškozený, soud odmítl obhajobu nutnou obranou. Dále podrobně argumentuje právní teorií i obdobnými případy v praxi. Uzavírá, že útok poškozeného proti obžalovanému probíhal, gradoval a že v jeho průběhu došlo k závažnému poranění obžalovaného. Za této situace se obrana obžalovaného nedá označit za zjevně nepřiměřenou způsobu útoku. Poškozený byl mnohem silnější, agresivnější a obžalovaný mohl skutečně mít obavu, že jej „umlátí“. Dále připojil úvahu o umístění srdce v těle u obězních osob, ze které dovodil, že obžalovaný svůj fatální útok nesměřoval do míst, kde se srdce skutečně nacházelo ale tam, kde vlastně být nemělo. Podle odvolatele neměl obžalovaný jinou možnost, jak útok poškozeného odvrátit, jednalo se o nutnou obranu, a proto měl být obžaloby zproštěn.

Vrchní soud v Praze přezkoumal napadený rozsudek a přezkoumal i postup řízení, které jeho vynesení předcházelo. Shledal, že odvolání je plně důvodné.

Shodu s prvopisem potvrzuje [REDAKCE]

V řízení, které vynesení rozsudku předcházelo, nebylo žádné pochybení shledáno, stejně tak jako ve **skutkových závěrech** soudu prvního stupně. Pokud jde o právní hodnocení, zde však soud prvního stupně už tak úspěšný nebyl.

Právní závěry soudu prvního stupně jsou v rozporu s jeho skutkovými zjištěními a použitá právní kvalifikace je nejenom nesprávná, ale i zcela mimo. Ustanovení § 145 odst. 4 trestního zákoníku totiž říká, že „příprava je trestná“ a na podkladě takového znění textu zákona nelze nikomu ukládat trest. To, že se nejedná o pouhý překlep je zřejmé i z protokolu o hlavním líčení a z odůvodnění napadeného rozsudku, kde je na str. 13 nesprávné ustanovení opět výslovně zmiňováno. Soud měl zřejmě na mysli kvalifikaci podle § 145 odst. 1, 3 trestního zákoníku, což se dá dovést pouze z toho, že se v odůvodnění zmiňuje o tom, že trest uložil na spodní hranici trestní sazby, která zde činí 8 let. Nicméně v otázce právních úvah soudu prvního stupně a konečné právní kvalifikace je napadený rozsudek nesprávný a odvolací soud pro tento závěr ani nemusel konfrontovat písemné znění výroku s nahrávkou jeho vyhlášení, protože nesprávná by byla i kvalifikace podle § 145 odst. 1, 3 tr. zákoníku.

Soud prvního stupně zcela správně a v souladu s provedenými důkazy uzavřel, že obžalovaný navštívil poškozeného přesto, že měl z minulých návštěv neblahou zkušenost s chováním poškozeného, který jej nutil do požívání alkoholických nápojů, poté se zpravidla sám opil a choval se agresivně. K tomu dodává odvolací soud, že takové počínání obžalovaného se sice jeví poněkud nelogickým, nicméně sám obžalovaný je vysvětlil tím, že měl otce rád, ostatně otec ani nikoho jiného blízkého, kdo by se o něho zajímal, neměl. Pokud by návštěva obžalovaného probíhala tímto standardním způsobem, nebylo by možné uvažovat o tom, že obžalovaný byl chováním otce zaskočen, že měl strach a potřebu se bránit. Běžnou „idylu“ obdobných návštěv však narušil poškozený tím, že agresivita, která se jako v minulých případech dostavila, byla mnohem větší a úderý vedené proti obžalovanému mnohem silnější. V tomto směru lze uvěřit obžalovanému, protože jeho výpovědi odpovídají i stopy na jeho těle. Objektivně došlo i k úderu velkou intenzitou do břicha obžalovaného, který způsobil závažné, život ohrožující zranění, rupturu sleziny, která musela být v zájmu zachování života obžalovaného chirurgicky odstraněna. Vzhledem k agresivní povaze poškozeného, o které se zmiňují i svědci, pak lze věřit výpovědi obžalovaného i v tom, že agresivita poškozeného ještě gradovala poté, kdy zaregistroval, že se obžalovaný na obranu ozbrojil nožem. Za této situace lze uvěřit tomu, že se obžalovaný mohl cítit ohroženým a měl strach, že jej poškozený „umlátí“. Obžalovaný sice byl o něco větší než poškozený, poškozený však byl mnohem těžší a silnější. Za této situace je závěr soudu prvního stupně v tom, že obrana obžalovaného *nebyla zcela zjevně přiměřená způsobu útoku* nesprávný. Jak správně položil řečnickou otázku obhájce obžalovaného „*co měl obžalovaný, aby se ubránil, dělat?*“.

Na rozdíl od soudu prvního stupně dospěl odvolací soud k závěru, že obžalovaný jednal v nutné obraně ve smyslu ustanovení § 29 trestního zákoníku. Nutná obrana vyžaduje splnění dvou podmínek. Útok musí v době obrany hrozit nebo trvat, což v tomto případě nepochybně splněno bylo, a obrana nesmí být zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku. Otázka přiměřenosti je v tomto případě klíčová. Rozhodně nelze po nikom legálně žádat, aby se trpně podvolil útokům proti své osobě, zvláště za situace, kdy tyto útoky jsou mimořádně agresivní a v tomto případě vedou i k závažnému, život ohrožujícímu, poranění. Rovněž tak nelze žádat, aby se obrana vedla výlučně prostředky, které zvolil útočník. Obrana musí být důraznější, aby útok odvrátila. V tomto případě není možné k tíži obžalovaného přičítat, že se bránil nožem, ačkoliv byl napaden „pouze“ pěstmi. Obecně lze souhlasit s tím, že útok může být odvrácen či zastaven i pouhou pohrůzkou užití důraznější obrany. V tomto případě však tento závěr neplatil a poškozeného pohrůzka užití nože jen vyprovokovala ještě k vyšší míře agrese. Z charakteru, počtu a umístění ran nožem na těle poškozeného lze usoudit, že obrana obžalovaného probíhala

chaoticky, neútočil proti v klidu stojícímu poškozenému a nemohl si proto ani příliš vybírat, kam útok povede. To, že k jednomu bodnutí došlo do míst, kde bylo zasaženo srdce, je, podle přesvědčení odvolacího soudu, výsledkem spíše náhody, než cíleného zaměření obžalovaného na toto místo. Riziko v tomto případě však nese útočník, kterým byl zcela nepochybně, po celou dobu, poškozený.

Odvolací soud tedy uzavírá, že pokud by „návštěva“ obžalovaného u poškozeného probíhala „standardním“ způsobem, o nutnou obranu by patrně nešlo, protože agresivní chování poškozeného by obžalovaný musel očekávat, nebylo by pro něho ničím novým, a zároveň by věděl, že mu závažnější zranění nehrozí. Tato návštěva však vybočila z rámce předchozích tím, že agresivita poškozeného byla naprosto evidentně mnohem vyšší, stupňovala se až ke způsobení závažného zranění obžalovanému. Tím vznikl nárok obžalovaného bránit se útoku účinnějšími prostředky a došlo ke splnění podmínek nutné obrany.

Ze všech shora uvedených důvodů odvolací soud napadený rozsudek zrušil a rozhodl sám tak, že obžalovaného obžaloby zprostil.

Poučení

Proti tomuto rozsudku není další řádný opravný prostředek přípustný. Státní zástupce však může proti němu podat dovolání do dvou měsíců od doručení k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu prvního stupně.

Důvody dovolání jsou uvedeny v § 265b, jeho obsah v § 265f trestního řádu.

Praha dne 24. července 2019

JUDr. Jiří Lněnička
předseda senátu v.r.

Shodu s prvopisem potvrzuje

Doložka konverze do dokumentu obsaženého v datové zprávě

Tento dokument, který vznikl převedením vstupu v listinné podobě do podoby elektronické pod pořadovým číslem **121036858-201793-190805093517**, skládající se z **4** listů, se doslovně shoduje s obsahem vstupu.

Zajišťovací prvek: **bez zajišťovacího prvku**

Jméno a příjmení osoby, která konverzi provedla: [REDACTED]

Vystavil: **Krajský soud v Hradci Králové**
Pracoviště: **Krajský soud v Hradci Králové**
V **Hradci Králové** dne **05.08.2019**

121036858-201793-190805093517